МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ БОРОТЬБИ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЮ ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ: АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ КОНВЕНЦІЇ ООН ПРОТИ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

МАЛАНЧУК Петро Михайлович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри правосуддя юридичного факультету Сумського національного аграрного університету

https://orcid.org/0000-0002-4501-708X

УДК 343.024:341.4

DOI: https://doi.org/10.71404/EP.2025.2.43

Стаття присвячена комплексному аналізу ефективності імплементації положень Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року в національне законодавство України. Досліджено теоретичні основи транснаціональної організованої злочинності як глобального феномену, що охоплює незаконний обіг наркотиків, торгівлю людьми, кіберзлочинність, легалізацію кримінальних доходів та інші форми злочинної діяльності міжнародного масштабу. Актуальність дослідження обумовлена тим, що у сучасному глобалізованому світі транснаціональна організована злочинність становить одну з найсерйозніших загроз міжнародній безпеці, акумулюючи величезні фінансові ресурси, здатні дестабілізувати національні економіки та впливати на системи державного управління через корупційні схеми. Стрімкий розвиток інформаційних технологій призводить до появи нових форм злочинності, зокрема кіберзлочинів, що вимагає оновлення правових механізмів протидії та підготовки кваліфікованих кадрів.

У статті проаналізовано міжнародно-правову базу протидії транснаціональній злочинності, зокрема положення Конвенції ООН та її трьох додаткових протоколів, а також регіональні механізми Ради Європи та Європейського Союзу. Детально розглянуто діяльність міжнародних організацій (UNODC, Інтерпол, Європол) у забезпеченні реалізації конвенційних механізмів співпраці.

Особливу увагу приділено оцінці стану імплементації Конвенції в Україні через аналіз відповідності національного законодавства міжнародним стандартам. Виявлено позитивні аспекти: створення законодавчої бази, активну міжнародну співпрацю, функціонування антикорупційних органів. Водночас ідентифіковано системні проблеми: недостатню гармонізацію визначень транснаціональних злочинів, слабку координацію між правоохоронними органами, неефективність механізмів конфіскації активів, брак кваліфікованих кадрів для протидії кіберзлочинності.

На основі проведеного аналізу сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення національних механізмів протидії: створення Національного центру з протидії транснаціональній злочинності, запровадження інституту спеціалізованих прокурорів, розроблення цифрової платформи обміну інформацією, впровадження механізму розширеної конфіскації, створення спеціалізованих підрозділів кіберполіції.

Ключові слова: транснаціональна організована злочинність, Конвенція ООН, імплементація законодавства, міжнародна співпраця, кримінальне право України.

Постановка проблеми

Транснаціональна організована злочинність у сучасному глобалізованому світі становить одну з найсерйозніших загроз міжнародному миру, безпеці та стабільному розвитку держав. Цей феномен характеризується надзвичайною різноманітністю проявів - від незаконного обігу наркотичних засобів і торгівлі людьми до кіберзлочинності та легалізації кримінальних доходів, що дозволяє злочинним організаціям акумулювати величезні фінансові ресурси, здатні дестабілізувати національні економіки та впливати на системи державного управління через корупційні схеми.

Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року та її три додаткові протоколи створили потужну міжнародно-правову базу для протидії цьому явищу, встановивши фундаментальні поняття, механізми міжнародної співпраці та зобов'язання держав-учасниць щодо криміналізації відповідних діянь. Однак ефективність міжнародних механізмів протидії транснаціональній злочинності значною мірою залежить від якості та повноти імплементації положень Конвенції в національне законодавство країн-учасниць.

Україна, ратифікувавши Конвенцію у 2004 році, взяла на себе зобов'язання щодо приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів. Проте аналіз правозастосовної практики свідчить про наявність системних проблем у реалізації цих зобов'язань. Зокрема, спостерігається недостатня гармонізація визначень транснаціональних злочинів у Кримінальному кодексі України з міжнародними стандартами, особливо щодо кіберзлочинності; слабка координація між правоохоронними органами; неефективність механізмів конфіскації активів, отриманих злочинним шляхом; брак кваліфікованих кадрів і сучасних технологій для протидії новітнім формам транснаціональної злочинності.

Ці проблеми ускладнюються високим рівнем корупції, низькою ефективністю судової системи та недостатнім фінансуванням правоохоронних структур, що суттєво знижує ефективність боротьби з транснаціональною організованою злочинністю та створює загрози для національної безпеки України. Особливої актуальності ця проблематика набуває в контексті євроінтеграційних прагнень України та необхідності відповідності європейським стандартам правоохоронної діяльності.

Метою статті є комплексний аналіз ефективності імплементації положень Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності в національне законодавство України з виявленням основних проблем правового регулювання та правозастосовної практики, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення механізмів протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні відповідно до міжнародних стандартів та з урахуванням євроінтеграційних процесів.

Стан опрацювання проблематики

Проблематика транснаціональної організованої злочинності активно досліджується у працях українських та міжнародних авторів, які аналізують її кримінологічні, правові та соціальні аспекти. Е. Расюк досліджує кримінологічну характеристику транснаціонального наркобізнесу в Україні, аналізуючи структуру, динаміку та методи запобігання. І. Леган вивчає міжнародне співробітництво у сфері протидії транснаціональної організованої злочинності, акцентуючи на координації та інформаційному обміні між державами. А. Савченко, О. Стрільців аналізують кримінально-правові аспекти протидії незаконному обігу наркотиків, наголошуючи на гармонізації стандартів.

Т. Момотенко досліджує взаємозв'язок організованої злочинності та корупції в правоохоронних органах, пропонуючи реформи. А. Сакаль фокусується на розслідуванні злочинів у сфері наркотиків, вчинених транснаціональними групами, пропонуючи вдосконалення слідчих методів.

Виклад основного матеріалу

Транснаціональна організована злочинність представляє собою широкий спектр тяжких кримінальних діянь міжнародного масштабу, метою яких є отримання неза-

конної фінансової вигоди з залученням декількох держав. Цей феномен характеризується різноманітністю напрямків діяльності, включаючи незаконний обіг наркотичних засобів, контрабандне переміщення мігрантів, торгівлю людьми, легалізацію кримінальних доходів, незаконне поводження з вогнепальною зброєю, виготовлення контрафактних товарів, незаконну торгівлю об'єктами культурної спадщини та окремі форми кіберзлочинності [1].

Дана категорія злочинності становить серйозну загрозу для міжнародного миру та безпеки, призводить до систематичного порушення основоположних прав людини та негативно впливає на економічні, соціальні, культурні, політичні та громадянські процеси розвитку суспільств по всьому світу. Особливу небезпеку становлять величезні обсяги фінансових ресурсів, які можуть дестабілізувати легальну економіку та мати безпосередній вплив на систему державного управління через корупційні схеми та маніпулювання виборчими процесами.

Основоположним міжнародним документом у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності виступає Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року [2]. Цей документ встановлює фундаментальні поняття та механізми міжнародної співпраці.

Конвенція формулює поняття транснаціонального злочину як протиправні дії транснаціонального характеру, які:

– здійснюються на territory більше ніж однієї держави;

– скоюються в одній державі, але значна частина їх підготовки, планування, керівництва або контролю відбувається в іншій державі;

– вчиняються в одній державі за участю організованої злочинної групи, що здійснює кримінальну діяльність у кількох державах;

– скоюються в одній державі, але їх суттєві наслідки мають місце в іншій державі.

Документ надає чітке визначення організованої злочинної групи як структурно оформленого об'єднання у складі трьох або більше осіб, що функціонує протягом певного періоду часу та діє скоординовано з метою вчинення одного або кількох серйозних злочинів для отримання прямої або опосередкованої фінансової чи іншої матеріальної користі [2].

Конвенція покладає на держави-учасниці комплекс зобов'язань щодо протидії транснаціональній організованій злочинності, зокрема:

– криміналізацію транснаціональних злочинів у внутрішньому законодавстві (участь в організованій злочинній групі, легалізація кримінальних доходів, корупційні діяння та перешкоджання здійсненню правосуддя);

– розробка нових та розширених правових рамок для екстрадиції, взаємної правової допомоги та співробітництва правоохоронних органів;

– забезпечення навчання та технічної допомоги для створення або підвищення необхідного потенціалу національних органів влади.

Конвенцію доповнено трьома спеціалізованими протоколами, спрямованими на конкретні сфери організованої злочинності:

1. Протокол про запобігання та припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, та покарання за неї (резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї ООН від 15 листопада 2000 р.);

2. Протокол проти незаконного ввезення мігрантів по суші, морю та повітрю (резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї ООН від 15 листопада 2000 р.);

3. Протокол проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин та компонентів, а також боєприпасів до неї (резолюція 55/255 Генеральної Асамблеї ООН від 31 травня 2001 р.) [2].

Рада Європи розробила під егідою Європейського комітету з проблем злочинності Білу книгу транснаціональної злочинності, в якій наголошується, що транснаціональні злочини становлять основну загрозу глобальній безпеці та можуть спричинити значний соціальний та економічний збиток. Транснаціональна злочинність використовує певні правові прогалини, а правоохоронні органи стикаються з труднощами швидкого реагування на діяльність злочинних організацій, які застосовують витончені

методи для приховування своєї діяльності та отриманих злочинних доходів, а також використовують переваги глобалізації та інформаційно-комунікаційних технологій [3].

На виконання рекомендацій Білої книги було ухвалено План дій Ради Європи по боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю (2016–2020 рр.), який переслідує наступні основні цілі:

– посилення правової основи боротьби з транснаціональною злочинністю та її спрямованість на гармонізацію між державами-членами;

– сприяння імплементації правових механізмів боротьби з транснаціональною злочинністю на основі дотримання основних прав людини при повній повазі до верховенства права;

– удосконалення міжнародного поліцейського та судового співробітництва у сфері транснаціональної злочинності на загальноєвропейському рівні [4].

Європейський Союз створив розгалужену систему правових актів для протидії транснаціональній злочинності:

План дій щодо боротьби з організованою злочинністю (1997 р.) містить політичні керівні принципи та технічні елементи для забезпечення послідовного підходу ЄС до боротьби з організованою злочинністю [5].

Спільна дія 97/827/ПВД запроваджує механізм оцінки застосування та реалізації на національному рівні міжнародних зобов'язань щодо боротьби з організованими злочинами [6].

Рамкове рішення Ради 2008/841/ПВД передбачає кримінальну відповідальність за правопорушення, пов'язані з участю у злочинній організації, містить її визначення та спрямоване на гармонізацію законів ЄС та держав-членів щодо криміналізації цих правопорушень [7].

У травні 2021 року ЄС затвердив пріоритети у боротьбі із серйозною та організованою злочинністю на 2022-2025 роки, серед яких зазначено: кримінальні мережі з високим рівнем ризику, кібератаки, торгівля людьми, сексуальна експлуатація дітей, незаконне ввезення мігрантів, незаконний обіг наркотиків, шахрайство, економічні та фінансові злочини, організована злочинність проти власності, екологічні злочини, торгівля вогнепальною зброєю [8].

Управлінням ООН з наркотиків та злочинності було розроблено методичні вказівки щодо оцінки заходів, необхідних для забезпечення повної реалізації потенціалу Конвенції 2000 року. Ці інструменти призначені для використання при наданні технічної допомоги, зокрема в оцінці потреб держав-учасниць у технічній допомозі з особливою увагою до розроблення законодавства.

Інструментарій включає показники та питання, покликані:

– виявляти прогалини у чинному законодавстві та його застосуванні;

– сприяти формулюванню та розробці проектів технічної допомоги для запровадження відповідних заходів реагування;

– сприяти розробці показників результатів діяльності для здійснення оцінки [9].

Міжнародні механізми, які забезпечують реалізацію Конвенції включають діяльність міжнародних організацій, а саме:

– ООН: через UNODC координує виконання Конвенції, надаючи технічну допомогу державам, розробляючи програми запобігання злочинності та сприяючи гармонізації законодавства [10]. Конвенція зобов'язує держави-учасниці криміналізувати участь в організованих злочинних групах, відмивання грошей, корупцію та перешкоджання правосуддю [11].

– Інтерпол: забезпечує оперативний обмін інформацією між правоохоронними органами країн-учасниць, координує міжнародний розшук злочинців і підтримує бази даних [12]. Інтерпол відіграє ключову роль у виявленні транснаціональних злочинних мереж.

– Європол: у межах Європейського Союзу займається аналізом кримінальної інформації, координацією спільних операцій і протидією таким злочинам, як торгівля людьми, наркоторгівля та кіберзлочини [13].

– Основні форми співпраці, передбачені Конвенцією [11]:

– Обмін інформацією: створення спільних баз даних і оперативний обмін розвідувальними даними.

– Екстрадиція: спрощення процедур видачі злочинців між державами.

– Взаємна правова допомога: надання юридичної підтримки у розслідуванні та судовому переслідуванні.

– Спільні операції: координація правоохоронних органів для припинення діяльності злочинних груп.

І. Леган підкреслює, що ефективність цих механізмів залежить від гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами [14].

Регіональні механізми, зокрема в межах ЄС, де Угода про асоціацію між Україною та ЄС (ратифікована 2014 року) передбачає зобов'язання України гармонізувати законодавство з європейськими нормами, зокрема в сфері боротьби з організованою злочинністю. Це включає співпрацю з Європолом і посилення антикорупційних заходів.

Україна ратифікувала Конвенцію та її протоколи 4 лютого 2004 року (Закон України № 1433-IV). Конвенція вимагає від держав-учасниць криміналізації таких діянь [11]:

– участь в організованій злочинній групі (стаття 5 Конвенції);

– відмивання грошей (стаття 6);

– корупція (стаття 8);

– перешкоджання правосуддю (стаття 23).

В Україні ці вимоги частково імплементовані через Кримінальний кодекс України (далі - ККУ) [15]:

– Організована злочинність: стаття 255 ККУ передбачає відповідальність за створення злочинної організації та участь у ній. Ця стаття відповідає статті 5 Конвенції, однак потребує уточнення щодо визначення «транснаціонального характеру» злочину.

– Відмивання грошей: стаття 209 ККУ криміналізує легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, що відповідає статті 6 Конвенції. І. Леган вказує на недостатню ефективність механізмів конфіскації активів [16].

– Корупція: статті 368–370 ККУ охоплюють хабарництво та інші корупційні злочини. Корупція є ключовим фактором, який сприяє транснаціональній злочинності, і потребує посилення протидії через антикорупційні органи, такі як НАБУ [17].

– Перешкоджання правосуддю: статті 392–397 ККУ частково відповідають вимогам статті 23 Конвенції.

Конвенція передбачає співпрацю у сфері екстрадиції, взаємної правової допомоги та обміну інформацією (статті 13, 16, 18) [11]. В Україні ці механізми реалізуються через:

– Законодавство: Закон України «Про міжнародну правову допомогу» (2000) та Кримінальний процесуальний кодекс України регулюють процедури екстрадиції та правової допомоги [18].

– Інституційна база: МВС України, Генеральна прокуратура (нині Офіс Генерального прокурора) та СБУ співпрацюють з Інтерполом і Європолом. Україна активно використовує канали Інтерполу для розшуку злочинців [12].

– Практичні приклади: І. Леган наводить приклад участі України в міжнародних операціях, таких як операція «Троянський щит» (2021), спрямована на боротьбу з наркоторгівлею.

Незважаючи на прогрес, І. Леган ідентифікує низку проблем у реалізації Конвенції в Україні:

– Недостатня гармонізація законодавства: Визначення транснаціональних злочинів у ККУ не завжди відповідає стандартам Конвенції, зокрема щодо кіберзлочинів.

– Слабка координація між відомствами: Відсутність єдиного координаційного органу для боротьби з транснаціональною злочинністю ускладнює співпрацю.

– Недостатня конфіскація активів: Механізми конфіскації доходів від злочинної діяльності потребують вдосконалення відповідно до статті 12 Конвенції [16].

– Кіберзлочини: Зростання кіберзлочинності вимагає оновлення законодавства та підготовки спеціалістів, що відповідає статті 29 Конвенції щодо технічної допомоги та навчання.

Позитивні аспекти імплементації Конвенції в Україні включають створення міцної законодавчої бази через ратифікацію Конвенції та внесення відповідних змін до Кримінального кодексу України, зокрема до статей 255 та 209, що заклало основу для

ефективної боротьби з транснаціональною злочинністю. Важливим досягненням є активна участь України в міжнародній співпраці через діяльність в Інтерполі та співробітництво з Європолом, що значно сприяє розкриттю транснаціональних злочинів. Створення Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури також частково відповідає вимогам статті 8 Конвенції щодо боротьби з корупцією та свідчить про системний підхід до антикорупційних реформ.

Водночас існують значні недоліки та виклики в імплементації Конвенції. Незважаючи на те, що Кримінальний кодекс України криміналізує основні діяння, передбачені Конвенцією, практичне застосування правових норм ускладнене через високий рівень корупції та низьку ефективність судової системи. Статистичні дані, наведені в монографії з посиланням на Numbeo, показують, що Україна посідає 47 місце за індексом злочинності із показником 48.84, що свідчить про середній рівень безпеки, проте відсутній детальний аналіз динаміки саме транснаціональних злочинів. Особливо гострою проблемою є зростання кіберзлочинності, яке не супроводжується достатньою кількістю кваліфікованих кадрів і сучасних технологій у правоохоронних органах. Крім того, відсутність належного фінансування правоохоронних структур суттєво обмежує їхню здатність повноцінно виконувати вимоги Конвенції, особливо щодо надання технічної допомоги та застосування сучасних методів розслідування.

І. Леган пропонує низку заходів для підвищення ефективності імплементації:

– гармонізація законодавства: уточнення визначень транснаціональних злочинів у ККУ, зокрема щодо кіберзлочинів;

– створення координаційного органу: запровадження єдиного центру для координації боротьби з транснаціональною злочинністю;

– посилення конфіскації активів: розроблення ефективних механізмів відповідно до статті 12 Конвенції;

– навчання кадрів: впровадження програм підготовки правоохоронців із фокусом на кіберзлочини та міжнародну співпрацю;

– розширення співпраці з Європолом: у контексті євроінтеграції активізувати участь України в операціях Європолу [14].

Висновки

Проведений аналіз ефективності імплементації Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності в національне законодавство України дозволяє констатувати, що транснаціональна організована злочинність становить системну загрозу для міжнародної безпеки, охоплюючи широкий спектр кримінальних діянь від традиційних форм до новітніх проявів кіберзлочинності.

Для підвищення ефективності імплементації Конвенції в Україні необхідно: Створення Національного центру з протидії транснаціональній злочинності при Раді національної безпеки і оборони України з функціями координації діяльності всіх правоохоронних органів, аналізу загроз, розроблення стратегічних планів протидії та забезпечення міжнародної співпраці. Центр повинен мати статус міжвідомчого органу з правом отримання інформації від усіх державних органів та координації спільних операцій. Запровадження інституту спеціалізованих прокурорів з транснаціональної злочинності в структурі Офісу Генерального прокурора з особливими повноваженнями щодо координації міжнародного розслідування, забезпечення екстрадиційних процедур та супроводження справ про конфіскацію активів злочинного походження. Ці прокурори повинні мати спеціальну підготовку з міжнародного кримінального права та володіти іноземними мовами. Створення єдиної цифрової платформи «TransCrime» для обміну інформацією між правоохоронними органами України та міжнародними партнерами в режимі реального часу. Платформа повинна інтегрувати бази даних МВС, СБУ, ДБР, НАБУ, Держприкордонслужби та забезпечувати автоматичний аналіз зв'язків між злочинами, особами та фінансовими операціями з використанням технологій штучного інтелекту. Впровадження механізму «розширеної конфіскації» за європейською моделлю, який дозволить конфісковувати майно, яке не відповідає за-

конним доходам особи, навіть за відсутності прямого зв'язку з конкретним злочином. Це потребує внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з одночасним створенням Агентства з повернення активів при Кабінеті Міністрів України. Створення спеціалізованих підрозділів кіберполіції регіонального рівня з мандатом розслідування транснаціональних кіберзлочинів, оснащених сучасним технічним обладнанням та укомплектованих ІТ-спеціалістами. Ці підрозділи повинні мати прямі канали зв'язку з аналогічними структурами країн ЄС та США для оперативного реагування на кіберінциденти. Створення Національного центру фінансових розслідувань як незалежного органу при Національному банку України з функціями моніторингу підозрілих фінансових операцій, аналізу схем відмивання коштів та координації з міжнародними FIU (Financial Intelligence Units). Центр повинен мати доступ до банківської таємниці та право блокування рахунків в режимі реального часу.

Література

1. Transnational Organized Crime – The Globalized Illegal Economy. URL: https://www.unodc.org/documents/toc/factsheets/TOC12_fs_general_EN_HIRES.pdf

2. United Nations Convention against Transnational Organized Crime. URL: https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_RES_55_25-E.pdf

3. White Paper on transnational organised crime. URL: https://rm.coe.int/168070afba

4. Council of Europe Action Plan on combating Transnational Organised Crime (2016-2020). URL: https://rm.coe.int/168070c5ca

5. Action plan to combat organized crime (Adopted by the Council on 28 April 1997). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A51997XG0815

6. 97/827/JHA: Joint Action of 5 December 1997. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31997F0827

7. Council Framework Decision 2008/841/JHA of 24 October 2008 on the fight against organised crime. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008F0841

8. Delegations will find in the Annex the Council conclusions setting the EU's priorities for the fight against serious and organised crime for EMPACT 2022-2025. URL: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/en/pdf

9. Implementation of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime: Needs Assessment Tools. UNITED NATIONS New York, 2016. URL https://www.unodc.org/documents/organized-crime/tools_and_publications/16-02938_eBook.pdf

10. Протидія торгівлі дітьми та комерційній сексуальній експлуатації дітей: основні положення міжнародного та національного законодавства / Заг. ред. К.Б. Левченко. К., 2006. 48 с.

11. Про ратифікацію Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють: Закон України від 04.02.2004 р. № 1433-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 19. ст.263.

12. Расюк Е.В. Кримінологічна характеристика та запобігання транснаціональному наркобізнесу в Україні: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.08; Нац. акад. внутр. справ України. К., 2005. 20 с.

13. Римський Статут Міжнародного кримінального суду: Міжнародний документ від 17.07.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

14. Леган І. М. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії транснаціональній злочинності : монографія НУ «Чернігівська політехніка». Чернігів. 2021. 328 с.

15. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. ст.131.

16. Савченко А.В., Стрільців О.М. Кримінальноправова протидія незаконному обігу наркотиків: міжнародні та національні стандарти : посібник; ред.: В.В. Коваленко; Нац. акад. внутр. справ. Київ : НАВС, 2014. 145 с.

17. Момотенко Т.Д. Організована злочинність і корупція в правоохорон-

них органах держави: співвідношення та взаємозв'язок. *Європейські перспективи*. 2015. № 1. С. 82-87.

18. Сакаль А.П. Розслідування злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, вчинених транснаціональними організованими злочинними угрупуваннями: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2014. 20 с.

Malanchuk P.

INTERNATIONAL MECHANISMS FOR COMBATING TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME: ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF THE IMPLEMENTATION OF THE UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME IN THE NATIONAL LEGISLATION OF UKRAINE

The article is devoted to a comprehensive analysis of the effectiveness of implementing the provisions of the 2000 UN Convention against Transnational Organized Crime into Ukraine's national legislation. The theoretical foundations of transnational organized crime as a global phenomenon are examined, encompassing illegal drug trafficking, human trafficking, cybercrime, money laundering, and other forms of international-scale criminal activity. The relevance of the study is conditioned by the fact that in today's globalized world, transnational organized crime represents one of the most serious threats to international security, accumulating enormous financial resources capable of destabilizing national economies and influencing public administration systems through corruption schemes. The rapid development of information technologies leads to the emergence of new forms of crime, particularly cybercrimes, which requires updating legal mechanisms of counteraction and training qualified personnel.

The article analyzes the international legal framework for combating transnational crime, particularly the provisions of the UN Convention and its three additional protocols, as well as regional mechanisms of the Council of Europe and the European Union. The activities of international organizations (UNODC, Interpol, Europol) in ensuring the implementation of conventional cooperation mechanisms are examined in detail.

Special attention is paid to assessing the state of the Convention's implementation in Ukraine through analyzing the compliance of national legislation with international standards. Positive aspects have been identified: creation of a legislative framework, active international cooperation, functioning of anti-corruption bodies. At the same time, systemic problems have been identified: insufficient harmonization of definitions of transnational crimes, weak coordination between law enforcement agencies, ineffectiveness of asset forfeiture mechanisms, lack of qualified personnel for combating cybercrime.

Based on the conducted analysis, scientifically substantiated proposals for improving national counteraction mechanisms have been formulated: establishing a National Center for Combating Transnational Crime, introducing the institution of specialized prosecutors, developing a digital information exchange platform, implementing an extended forfeiture mechanism, creating specialized cyber police units.

Keywords: transnational organized crime, UN Convention, legislative implementation, international cooperation, Ukrainian criminal law.